

Tant la creença popular com la teoria biològica afirmen que els homes són (o, si més no, voldrien ser) més promiscus que les dones.

Això no impedeix, però, que molts homes siguin uns marits lleials i feliços. En canvi, tant la creença popular com la teoria diuen que, un cop una dona ha besat la granota que es converteix en príncep, es mantindrà al seu costat fins que la mort els separi. Però això ho contradueixen les moltes dones que van de parella en parella o que, senzillament, prescindeixen de viure amb un company.

Com passa amb molts fenòmens biològics –l'alçada, per exemple–, la propensió a la promiscuïtat en tots dos sexes s'esperaria que tingués una distribució normal; és a dir, que seguís el que es coneix col·loquialment com a “corba de campana”. Els pics d'aquestes corbes tindrien valors diferents entre els sexes, com és el cas de l'alçada, però la forma de les corbes seria semblant.

Rafael Wlodarski, de la Universitat d'Oxford, es va preguntar si tot plegat no era un xic més complicat. En un estudi que s'acaba de publicar a *Biology Letters*, ell i els seus col·legues es plantegen si no és que, en comptes que els Don Joans i els pares de família (i els seus equivalents femenins), se situïn simplement als extrems d'una distribució contínua, cada individu s'especialitza en un d'aquests papers. Si és així, la corba de cada sexe no seria la secció d'una campana, sinó més aviat la d'un camell batrià, amb dues gepes en comptes d'una.

El joc de l'aparellament. Per comprovar-ho, l'equip va analitzar dos conjunts de dades que havien estat recollits per a uns altres propòsits. L'un era de gairebé sis-centes persones que havien respost l'“inventari d'orientació socio-sexual”, un qüestionari amb l'objectiu d'escatir què empenyia les persones a mantenir relacions sexuals sense un compromís emocional profund. L'altre era de mil tres-centes persones a qui s'havia mesurat la llargada dels dits índex i anular. La proporció de les llargades indica els efectes de l'exposició a la testosterona d'un individu mentre era a l'úter. (Un dit anular més llarg que l'índex vol dir que hi ha hagut un gran efecte.) Aquesta proporció correspon,



Un equip de la Universitat d'Oxford creua dades d'orientació socio-sexual i la proporció de les

El Don Joan i el pare de família

Sembla que la promiscuïtat i la fidelitat són adaptacions biològiques específiques i que la seva manifestació en homes i dones no és tan diferent de com es podria pensar.

en tot el grup dels primats, al nivell de promiscuïtat que es troba en el sistema d'aparellament d'una espècie.

Tots dos tests confirmaven la idea que els homes tenen més predisposició a la promiscuïtat que les dones, però això el doctor Wlodarski ja ho sabia. El que ell volia determinar era si en tots dos sexes hi ha estratègies sexuals diferents. Fer això a partir de les mostres relativament petites de què disposava significava passar-les per dos tests estadístics que havien d'establir quina probabilitat hi havia que realment provinguessin d'una distribució bimodal, amb forma de camell, més que no pas d'una amb forma de campana.

Tots dos sexes, en el cas dels resultats socio-sexuals, eren clarament bimo-



llargades dels dits índex i anular. L'anular més llarg vol dir que l'individu va estar més exposat a la testosterona mentre era a l'úter.

dals. Aquest patró es mantenia quan els participants nord-americans i britànics de la mostra eren analitzats separatament. En el cas de les dades sobre els dits –tots provinents de participants britànics– els homes eren bimodals, però les dones, no.

Aquests resultats suggereixen que –probablement, en el cas dels homes; i potser, en el cas de les dones– ser un Don Joan o un pare de família són, certament, estratègies de comportament discretes, potenciades potser per diferències genètiques, i no pas els extrems d'un continuïum, com passa amb l'alçada. Si bé hi ha una certa superposició entre les dues estratègies, són el que els biòlegs anomenen fenotips, si el doctor Wlodarski i els seus col·legues tenen raó. Són manifestacions externes de gens subjacents que donen a la selecció natural alguna cosa per agafar-se i adaptar-se de generació en generació.

Curiosament, la diferència de la barreja fenotípica entre sexes no és enorme. Wlodarski i els seus col·legues calculen que els Don Joans són més que

els pares de família en una proporció de 57 a 43. En canvi, hi ha menys dones llibertines que no pas mares de família, però només per 53 a 47. Aquestes proporcions van en el sentit de la creença popular. Totes dues, però, són prou properes al 50 a 50 perquè aquest fet requereixi una explicació.

En el cas dels homes, hi ha una explicació probable. La producció reproductiva masculina de qualsevol espècie (mesurada pel nombre de descendents que arriben a l'edat adulta) queda limitada principalment pel nombre de parelles que pot inseminar. Per tant, hi ha un incentiu per ser promiscu (cosa que promou el *donjoanisme*). Però els humans són inusuals pel fet que un pare sovint ajuda a cuidar les cries. Aquells descendents (si més no, en estat de natura) tenen menys probabilitats de sobreviure i de créixer sense el pare. Això fa ascendir el nombre de pares de família.

Les raons evolutives perquè una dona sigui llibertina no són tan òbvies, perquè tenir molts amants no li donarà

més fills. Sí que li donarà, però, uns fills amb més diversitat genètica, i això podria representar un avantatge en si mateix. Aquells infants, per exemple, podrien ser menys susceptibles a agafar les mateixes malalties, ja que la predisposició a les infeccions és determinada en part per la genètica.

Si les seves anàlisis són correctes, el doctor Wlodarski i els seus col·legues probablement han topat amb un tipus d'equilibri que els biòlegs anomenen estratègia evolutiva estable, en què una manera de comportar-se esdevé més avantatjosa a mesura que es torna rara, i menys quan es fa més freqüent. Els Don Joans tenen èxit quan hi ha molts pares de família, i a l'inrevés. Cap dels dos no pot vèncer l'altre ni cap pot desaparèixer. Aquests equilibris són part d'una branca de les matemàtiques que es diu teoria de jocs: un nom que tant els homes com les dones segur que troben summament adequat.

© *The Economist*

Traducció d'Arnau Figueras